

La presidenta Forcadell ingressa la correspondència rebuda a la presó a l'Arxiu Nacional de Catalunya

written by Redacció Unilateral | 24 de març de 2021

La presidenta Carme Forcadell ha lliurat ahir a la Generalitat de Catalunya les cartes rebudes a la presó durant els seus tres anys de captiveri, conservades fins ara a casa. Ho ha fet en un acte públic celebrat a l'Arxiu Nacional de Catalunya, en presència de la presidenta del Parlament, Laura Borràs; de la consellera de Cultura, Àngels Ponsa, i del director de l'Arxiu Nacional, Francesc Balada.

La presidenta Forcadell ha volgut que el dipòsit de la correspondència a l'Arxiu, fet en companyia dels seus familiars i d'amics i companys, coincidís exactament amb el tercer aniversari del seu empresonament per ordre del Tribunal Suprem espanyol. Forcadell ha destacat que “la història l'escriuen les persones amb petits gestos” i ha afirmat que ha volgut “fer un homenatge a tothom que li ha escrit i tothom que ha volgut fer-ho i que amb aquest gest han fet possible que l'ànim i la lluita continuessin”.

Durant l'acte, la consellera Ponsa ha ressaltat que les cartes de Forcadell, així com les dels altres presos, els consellers Rull, Mundó i Forn, “segueixen el fil de les que va escriure el president Companys, ara fa 85 anys, des de la presó de Madrid i de Puerto de Santa María”. En aquest sentit, ha afirmat: “Presidenta Forcadell, la lliçó de dignitat, valentia i orgull que vàrem sentir tots els catalans a l'escoltar-te pronunciar les paraules «estic sent jutjada per la meva trajectòria, no pels meus actes» restarà per sempre a la nostra memòria”. “Estic seguríssima que el president Companys

es referia a això quan deia «com se comporta un català», ha afegit. La consellera de Cultura també ha destacat la importància de la figura de les presidentes Forcadell i Borràs, “dues grans dones de la política tal com l’entenc: compromís, país i servei”.

Carme Forcadell, al capdavant del Parlament de Catalunya durant l’XI Legislatura (2015-2017), ha conservat els milers de cartes de suport rebudes des del març de 2018 fins ara, durant la seva reclusió als centres penitenciaris d’Alcalá-Meco, Puig de les Basses, Mas d’Enric i Wad-Ras. Així mateix, ha lliurat a l’Arxiu Nacional la documentació composta pels milers de folis rebuts en paper, corresponents a la Causa Especial número 20907/2017, vista contra ella al Tribunal Suprem espanyol durant els mesos de febrer al maig de 2019.

Tot aquest conjunt documental va ser traslladat materialment a l’Arxiu Nacional ahir. En total, el nombre de caixes de trasllat que ocupen les cartes són 46, mes altres dues que corresponen a la documentació en paper rebuda de la causa al Tribunal Suprem.

Els lliuraments dels consellers Mundó, Forn i Rull

El de la presidenta Forcadell és el quart lliurament de documentació a la *Col·lecció de cartes dels presos i exiliats per l’autodeterminació de Catalunya | ANC1-1306*, després dels realitzats en els darrers mesos pels consellers Carles Mundó, Joaquim Forn i Josep Rull. El primer, el 28 d’octubre de 2019, va cedir a la Generalitat 1.856 cartes, 146 targetes postals i 1 llibre fotogràfic de record rebuts a la presó d’Estremera (Madrid) durant els seus 33 dies d’empresonament, entre el 2 de novembre i el 4 de desembre de 2017. Quant al conseller Forn, el passat 1 d’octubre de 2020, després d’alguns retards motivats per la pandèmia, en un acte on també va ser present la consellera Ponsa, la seva família va fer un primer lliurament de 15 carpetes que contenen 1.500 cartes, tractades per Blanca Masvidal, qui n’ha tingut cura i ha fet la classificació fins ara, d’acord amb els criteris tècnics que

l'Arxiu Nacional, en el seu dia, va facilitar, a petició seva, a les famílies dels membres del Govern i les entitats socials sobiranistes presos i exiliats pels Fets d'Octubre de 2017.

Finalment, el conseller Rull va lliurar el 7 de desembre de 2020, també en un acte privat amb forta càrrega simbòlica, en presència de la consellera de Cultura i altres familiars, amics i col·laboradors, 10.500 cartes rebudes a la presó entre 2017 i 2019, procedents de 51 països dels cinc continents, ja classificades exhaustivament per la historiadora terrassenca Mariona Vigués.

Un testimoni de primera mà, original i insubstituïble, d'un temps del país

La voluntat de creació d'aquesta col·lecció arrenca d'uns pocs mesos més tard dels episodis polítics que li'n donen sentit. La primavera de 2018, per iniciativa de Laura Masvidal, esposa del conseller Joaquim Forn, l'Arxiu Nacional va iniciar els contactes amb els familiars dels presos i exiliats, en relació a la gestió, per al seu ús i conservació futura, de l'enorme volum de cartes que rebien aleshores a la presó. Els contactes inicials amb l'Associació Catalana pels Drets Civils, que representa les famílies del presos i exiliats polítics, van permetre valorar de seguida la feina de catalogació feta fins aleshores en el cas de la documentació del conseller Josep Rull. Des de l'Arxiu Nacional es van facilitar els criteris tècnics per continuar-la, així com eines informàtiques adaptades per permetre que la tasca feta per les famílies fos compatible amb la seva conservació posterior al centre.

L'Arxiu Nacional, a més, va transmetre a l'associació la importància que es conservés aquesta correspondència, si fos possible, de manera unificada, dins una col·lecció documental de cartes als presos i exiliats per l'autodeterminació de Catalunya. Els presos i les seves famílies han estat des de primera hora molt conscients de la seva importància patrimonial i tenen la voluntat d'anar-les dipositant en un arxiu públic per a la seva conservació permanent.

Amb posterioritat als ingressos, el centre anirà duent a terme el tractament arxivístic definitiu. Cal tenir en compte, però, que l'accés de tercers a les cartes serà necessàriament restringit durant anys, atès que la legislació vigent, per a la documentació que conté dades personals sensibles (com són les de caràcter ideològic), estableix un període de reserva de 25 anys des de la mort del productor del document o (si se'n desconeix la data i no és possible escatir-la) de 50 anys des del moment de la seva creació.

Tot i aquests extensos períodes de restricció en l'accés, la conservació d'aquesta documentació permetrà llegar a les generacions futures un testimoni de primera mà, força original i insubstituïble, de la forma en la qual una part notable de la societat catalana va viure la repressió contra els organitzadors del Referèndum d'Autodeterminació convocat pel Govern de Catalunya el Primer d'Octubre de 2017. L'Arxiu Nacional posa, doncs, a disposició dels propis protagonistes i les seves famílies la *Col·lecció de cartes dels presos i exiliats per l'autodeterminació de Catalunya | ANCI-1306*, amb la voluntat que pugui aplegar i preservar en un futur la correspondència que hagin classificat i revisat, i hi vulguin dipositar.